

Ošetřovné

Pravidla pro ošetřovné se od března po celou dobu platnosti mimořádných opatření přijatých v souvislosti s COVID-19 mění. Nově mají rodiče nárok na ošetřovné po celou dobu uzavření školských a dalších dětských zařízení, ale i některých sociálních služeb pro hendikepované.

Nárok na ošetřovné mají rodiče dětí mladších 13 let a bude vypláceno i při péči o starší hendikepované děti navštěvující školu. Stejně tak ho dostanou i lidé, kteří z důvodu uzavření zařízení některých sociálních služeb (denní stacionáře apod.) pečují o staršího hendikepovaného, který s nimi žije ve společné domácnosti.

Dva pečující se nyní můžou o péči střídat dle potřeby vícekrát a neomezeně. Znamená to, že např. oba rodiče se můžou střídat v tom, kdo bude chodit do práce a kdo zůstane doma s dětmi nebo hendikepovaným.

Ošetřovné bude vypláceno zpětně k datu přijetí mimořádných opatření. Ve chvíli, kdy tato mimořádná situace pomine, budou opět platit původní pravidla.

Podmínky pro poskytování ošetřovného zaměstnancům

- **Ošetřovné se zaměstnancům poskytuje na celou dobu platnosti mimořádného opatření o uzavření školních a dětských zařízení a některých sociálních služeb pro hendikepované.**
- Ošetřovné se bude vyplácet i v případě, že o uzavření zařízení z důvodu epidemie rozhodl sám zřizovatel.
- Ošetřovné náleží rodičům s dětmi do 13 let. Posledním dnem, kdy může vzniknout nárok, je předcházející den před 13. narozeninami.
- Pokud se rodiče starají o hendikepované dítě (alespoň v I. stupni závislosti), neplatí žádná věková hranice.
- Ošetřovné získají i lidé, kteří se z důvodu uzavření zařízení sociálních služeb (denní stacionáře apod.) starají o hendikepovanou osobu (alespoň I. stupeň závislosti), se kterou žijí ve společné domácnosti. Věkové omezení stanoveno není.
- Pečující se můžou při péči o dítě nebo hendikepovanou osobu střídat vícekrát bez omezení.

Podmínky pro osoby pracující na DPP/DPČ

- Osoba zaměstnaná na dohodu musí pečovat o dítě mladší 13 let z důvodu uzavření školního/dětského zařízení nebo osobu alespoň v 1. stupni závislosti, které byla uzavřena škola anebo zařízení sociálních služeb (stacionář)
- Dohoda o pracovní činnosti nebo dohoda o provedení práce byla uzavřena před 11. březnem 2020
- Z dohody je odvedeno pojistné za měsíc, ve kterém vznikla potřeba péče, nebo za měsíc únor (pokud je o ošetřovné žádáno od března 2020) = Z dohody je odváděno nemocenské pojištění (nejpozději v únoru 2020, pokud je o ošetřovné žádáno od března 2020)
- O ošetřovné lze žádat zpětně od doby trvání mimořádných opatření. Do 31. března bude poskytnuto ve výši 60 % denního vyměřovacího základu (DVZ), od 1. dubna ve výši 80 % DVZ.
- Na ošetřovné je nárok po dobu trvání dohody, nejdéle do konce platnosti opatření uzavření škol

- O ošetřovné lze žádat až po kompletním schválení novely zákona Senátem a prezidentem republiky, informace a formuláře budou na webu ČSSZ

Nejčastější dotazy

Je možný stejně souběh s RP i u dohodáři?

Osoba, která pobírá rodičovský příspěvek, má sjednanou dohodu a splní podmínky, čerpat ošetřovné může. Jiná osoba než příjemce RP ošetřovné na toto dítě čerpat nemůže.

Když se rozhodnu dítě v květnu nedat do školy, jelikož jsem slyšela, že to je dobrovolné, bude nárok na ošetřovné?

Pokud nebude oficiálně obnovena rozhodnutím Ministerstva školství povinná školní docházka, pak nárok na ošetřovné nadále bude možné čerpat za dny, kdy zaměstnanec nevykonává pro zaměstnavatele práci.

Když nemůžu dát dítě v květnu do školy, protože dítě má nízkou imunitu a žijeme ve společné domácnosti s babičkou, která také není zdravá, bude nárok na ošetřovné?

Pokud nebude oficiálně obnovena rozhodnutím Ministerstva školství povinná školní docházka, pak nárok na ošetřovné nadále bude možné čerpat. Případné instrukce Ministerstva zdravotnictví, z jakých důvodů nemohou děti do školy docházet, budou při hodnocení nároku na ošetřovné také respektovány.

Když se v červenci neotevřou školky, které jsou jinak během prázdnin otevřené, bude nárok na ošetřovné?

Zákon upravuje nárok na ošetřovné nejdéle do 30. 6. 2020, pro prodloužení výplaty ošetřovného by musel Parlament schválit novelu zákona.

Kdy bude ošetřovné vypláceno?

Ošetřovné bude poskytováno po celou dobu trvání mimořádných opatření (i zpětně) a bude vypláceno za uplynulý kalendářní měsíc.

Vyplácí se ošetřovné i za víkendy nebo jen pracovní dny?

Ošetřovné se bude i nadále vyplácet za každý kalendářní den ošetřování (stejně jako např. nemocenské), tedy i za víkendy.

Jak dlouho mohu nyní čerpat ošetřovné?

Ošetřovné se bude poskytovat po celou dobu trvání mimořádných opatření, tzn. do ukončení uzavření školských/dětských zařízení. Změny budou platné pouze po dobu trvání mimořádných opatření vlády pro boj s epidemií COVID-19.

Jestliže má rodina dvě děti a na jedno matka pobírá rodičovský příspěvek, může druhý rodič pobírat ošetřovné na druhé dítě?

Ano, v případě, že jeden z rodičů pobírá rodičovský příspěvek nebo mateřskou, může druhý z rodičů na druhé dítě čerpat ošetřovné. Není ale možné, aby na to samé dítě pobírala matka rodičovský příspěvek a otec ošetřovné.

Mám dvě děti do 13 let a obě jsou kvůli zavření školy doma, dostanu ošetřovné na obě z nich?

Nikoliv. Pečující osoba může v rámci jedné domácnosti získat jen jednu dávku. Nezáleží na tom, o kolik dětí se staráte.

Co když bude mé dceři/synovi v průběhu pobírání ošetřovného 13 let, mám dále nárok nebo mi ošetřovné skončí?

Posledním dnem vzniku nároku na ošetřovné předcházející den před 13. narozeninami, dávka se však vyplácí i v takovém případě až do konce mimořádného opatření.

Pokud školka (například soukromá) nejdříve na několik týdnů zavřela, ale zvažuje obnovení provozu i v době nařízené karantény, může rodič dál čerpat ošetřovné?

Pokud by školka obnovila provoz, přestala by platit podmínka potřeby péče a od data otevření školky by již nárok na ošetřovné nebyl.

O jaká zařízení konkrétně jde, hovoříme-li o dětských zařízeních?

Můžeme tak označit ta zařízení, která před zahájením povinné školní docházky pečují o děti, aby jejich rodiče mohli vykonávat zaměstnání. Není rozhodující, zda jde o zařízení státní, nebo soukromé. Není také nezbytně nutné, aby šlo o zařízení s akreditací MŠMT, jedná se i o takové zařízení, které pečuje o děti předškolního věku na základě dohody s rodiči a je např. alternativou předškolního zařízení. Může jít tedy nejen o jesle, mikrojesle, dětské skupiny, školičky, mateřské školy nebo lesní školky, ale dále např. i o mateřská centra nebo předškolní kluby pro děti. Dítě může být umístěno i v denním stacionáři, zatímco rodiče pracují.

Má nárok na ošetřovné někdo jiný než rodiče, třeba babička?

O ošetřovné může požádat kterákoli jiná osoba než rodiče, pokud bydlí s dítětem ve společné domácnosti a má účast na nemocenském pojištění (zaměstnání, ne dohody). Ale pozor, pokud babička pobírá jen starobní důchod, pak na ošetřovné nárok nemá, právě z důvodu pobírání důchodu (nárok na ošetřovné vzniká na základě účasti na nemocenském pojištění zaměstnanců).

Jak to je, pokud měla pečující osoba zajištěno na některé dny hlídání a pracovala?

To není na překážku. Pokud v některých dnech pečující osoba vykonávala práci pro zaměstnavatele, za tyto dny pak dostane namísto ošetřovného mzdu nebo plat.

Jak je to se střídáním rodičů? Kolikrát se mohou vystřídat?

Nárok na ošetřovné může uplatnit i druhá osoba (rodič či jiný pečující, který žije ve společné domácnosti s dítětem) a během daného měsíce se mohou s pečující osobou vzájemně vystřídat (ale ne během stejného dne). Každá pečující osoba tak získává nárok na vyplacení ošetřovného za dny, kdy dítě ošetřovala. Tyto ošetřující dny pak po skončení měsíce uvede na tiskopisu „*Výkaz péče o dítě z důvodu uzavření výchovného zařízení*“.

A je možné ošetřovné přerušit (například na 2 dny) a pak znovu čerpat? Pokud bude člověk chtít ošetřovné přerušit, co má udělat, koho a jak informovat?

Ošetřovné bohužel přerušit nelze, lze ale v průběhu podpůrní doby pracovat. Pokud má zaměstnanec, který čerpá ošetřovné, po některé dny např. možnost zajistit hlídání dítěte, může v takovém případě pracovat – za takové dny nebude vyplaceno ošetřovné, ale bude pobírat mzdu.

Zaměstnavatel pak musí sdělit okresní správě sociálního zabezpečení, ve kterých dnech zaměstnanec pracoval. Pro úplnost ještě doplňujeme, že právní úprava vylučuje výplatu ošetřovného, pokud by měla být pouze za dny, ve kterých zaměstnanec vůbec neměl pracovat (např. pokud zaměstnanec má pracovní dobu po–pá, ve všech pracovních dnech pracoval a žádal by dávku pouze za víkendy – za této situace by na ošetřovné neměl nárok).

Mé dítě je starší 13 let a má poruchu autistického spektra, mám nárok na ošetřovné?

Nárok na ošetřovné mají pečující, kteří se z důvodu uzavření školy nebo zařízení sociálních služeb (denní stacionáře apod.) starají o hendikepovanou osobu (alespoň I. stupeň závislosti), se kterou žijí ve společné domácnosti. Věkové omezení stanoveno není.

Mám nárok na ošetřovné, pokud nejsem zaměstnaná a pečuji o dítě, které chodí běžně do stacionáře, který teď zavřeli?

Nárok na ošetřovné mají pouze zaměstnanci, za které platí zaměstnavatel pojistné.

Mám nárok na ošetřovné, pokud jsem nezaměstnaná/ý, pracuji na DPP či DPČ?

Nárok na ošetřovné mají pouze zaměstnanci, pracovníci na dohodu nemají určeno rozvržení pracovní doby a není možné určit, za jaké období jim příjem uchází.

A co když jsem OSVČ, prý na ošetřovné nárok nemám?

OSVČ je vyplácena obdoba ošetřovného Ministerstvem průmyslu a obchodu. Více informací [ZDE](#)

A bude mi ošetřovné vyplaceno, když dojde v průběhu ošetřovného k ukončení pracovního poměru?

Pokud zaměstnanec začne pečovat o dítě za trvání zaměstnání a zaměstnání bude následně ukončeno, poskytuje se ošetřovné nadále i po skončení zaměstnání. Poživatelům starobního důchodu nebo invalidního důchodu pro invaliditu III. stupně se však ošetřovné vyplácí nejdéle do dne, jímž končí doba zaměstnání.

Co když mi škola odmítla vydat tiskopis?

Dle platné legislativy je škola povinná tiskopis vydat. Může vám ho zaslat elektronicky.

Jsem matka samoživitelka, mám jedno dítě, které chodí do školky, a pobírám na něj rodičovský příspěvek. Školku mu zavřeli. Mám nárok na ošetřovné?

Pokud pracujete alespoň na částečný nebo plný úvazek, máte na ošetřovné nárok. Pokud jste doma s dítětem nebo pracujete pouze na DPP či DPČ nárok na ošetřovné nemáte.

Jsme rozvedení a dítě máme ve střídavé péči. Můžeme uplatnit nárok na ošetřovné oba, když zůstaneme kvůli péči o dítě z práce doma?

Ano, oba pečující se mohou při péči o dítě střídat.

Pokud se z důvodu péče o dítě dohodnu se zaměstnavatelem na práci z domova, mám nárok na ošetřovné?

Ne, pokud je i nadále zaměstnání vykonáváno, nárok na výplatu ošetřovného nevznikne.

Mám nárok jako samoživitel(ka) na ošetřovné při uzavření školy, když mému dítěti již bylo 13 let a je mladší než 16 let? V § 40 zákona o nemocenském pojištění je uvedeno, že ošetřovné se vyplácí u osamělého zaměstnance po dobu 16 dnů, když má v domácnosti dítě do 16 let.

V souvislosti s uzavřením škol lze ošetřovné čerpat jen na dítě, které ještě nemělo 13nácté narozeniny. Na starší dítě lze čerpat ošetřovné jen v případě, že potřebuje ošetřování z důvodu nemoci nebo úrazu, nebo v souvislosti s uzavřením škol na dítě, které dostává příspěvek na péči.

Kdy se bude vyplácet dávka ošetřovného při prodloužení jeho podpůrní doby a kdy odesílá zaměstnavatel doklady zaměstnance o ošetřovném – hned po jejich doručení, nebo po nástupu zaměstnance do práce?

K žádosti o ošetřovné je třeba vždy po skončení kalendářního měsíce předat zaměstnavateli tiskopis „Výkaz péče o dítě z důvodu uzavření výchovného zařízení“. Zaměstnavatel pak doplní další informace a předá podklady pro rozhodnutí o dávce příslušné okresní správě sociálního zabezpečení, která dávku vyplácí, a to nejpozději do 1 měsíce následujícího po dni, kdy jí byly doručeny řádně vyplněné podklady.

Musím vyplňovat výkaz péče, idyž jsem samoživitelka a s nikým se nestřídám?

Ano, musíte. Sice se s nikým nestřídáte, avšak musíte uvést, zda jste pečovala o dítě po celý měsíc, či zda jste pečovala jen v některých dnech a v některých pracovala.

Komu mám dát výkaz péče po skončení měsíce, když mi ke konci března končí zaměstnání? Z důvodu současných opatření nemohu nastoupit do nové práce.

Výkaz péče předejte bývalému zaměstnavateli, který za měsíc březen musí doplnit potřebné záznamy. Po skončení měsíce dubna již můžete další výkaz péče předat přímo příslušné OSSZ (příslušnost se bude i nadále řídit sídlem mzdové účtárny Vašeho bývalého zaměstnavatele).

Poslední aktualizace: 30. 4. 2020